

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., a JUDr. Zory Šmolkové, ve věci

žalobce: V. Z.
zastoupeného advokátem Mgr. Vítem Lukášem,
sídlem Černochova 265/8, 770 06 Olomouc

proti
žalovanému: Krajský úřad Moravskoslezského kraje
sídlem 28. října 2771/117, 702 00 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MSK 36655/2024 ze dne 21. 3. 2024, ve věci
zadržení řidičského průkazu,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 3. 2024, č. j. MSK36655/2024, se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 17 809,50 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Víta Lukáše, sídlem Černochova 265/8, Olomouc.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou ze dne 23. 5. 2024 domáhal přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno prvostupňové rozhodnutí Městského úřadu Bohumín č. j. MUBO/08424/2024 ze dne 19. 2. 2024. Prvostupňovým rozhodnutím bylo rozhodnuto o zadržení žalobcova řidičského průkazu č. X do doby pravomocného rozhodnutí o skutku, pro nějž byl zadržen (dopravní nehoda na železničním přejezdu č. P6512 dne 24. 1. 2024 se smrtelným následkem a škodou nejméně 75 mil. Kč).
2. Žalobce v žalobě nejprve s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 69/2008-47 ze dne 8. 12. 2009 uvedl, že napadené rozhodnutí nemá předběžnou povahu, pro kterou by mělo být vyloučeno z soudního přezkumu. Dále poukázal s odkazem na rozsudek č. j. 10 As 174/2017-27 ze dne 18. 4. 2018 na to, že správní orgány se mají zabývat veškerými okolnostmi případu a nemohou se omezit pouze na naplnění formálních předpokladů stanovených v § 118b odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů. I současné znění vyžaduje od správních orgánů správní uvážení. V projednávané věci se správní orgány dostatečně nevypořádaly s námitkami žalobce. Při vjezdu na inkriminovaný železniční přejezd nebyl pod vlivem alkoholu ani neporušil žádné dopravní značení, které by vjezd regulovalo nebo aspoň informovalo o nějaké nepravidelnosti na vozovce (na rozdíl např. od železničního přejezdu na Prostějovsku, jehož fotografii žalobce předložil). Při uvíznutí na přejezdu žalobce podnik vše, co bylo v jeho silách, aby zabránil střetu vlaku s jeho nákladním automobilem. Pokud se týče dopravně-přestupkové minulosti žalobce, lze polemizovat se závěrem, že je osobou neukázněnou z důvodu spáchání 12 přestupků za posledních 15 let, neboť žalobce je řidičem z povolání. Správní orgány akcentovaly to, že žalobce je podezřelý ze spáchání trestného činu, kdy policejní orgán přistoupil k sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení ve smyslu § 158 odst. 3 trestního řádu. Pominuly však, že trestní řízení se nachází pouze ve fázi prověřování, nikoli ve fázi trestního stíhání (kdy již musí být dostatečně odůvodněn závěr o spáchání trestného činu určitou osobou). Žalobce s odkazem na rozsudek č. j. 7 As 313/2022-22 ze dne 15. 9. 2023 akcentoval nutnost konkretizace důvodů pro zadržení řidičského průkazu žalobci, což se v projednávané věci nestalo.
3. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 28. 6. 2024 navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že je mu známa judikatura citovaná žalobcem, ale nemá zato, že by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné, pouze byly skutečnosti předestírané žalobcem jinak zhodnoceny, než si žalobce přál. V projednávané věci se jedná o velmi vážnou dopravní nehodu, přičemž podezření žalobce ze spáchání trestného činu je ze spisových podkladů zřejmé, zároveň se jedná o řidiče s bohatou přestupkovou minulostí. Očekávaná délka trestního řízení nemůže být argumentem pro nezadržení řidičského průkazu. Žalovaný dále zdůraznil, že se zadržením řidičského průkazu souhlasil státní zástupce.
4. U jednání dne 3. 9. 2024 strany setrvaly na svých stanoviscích. Navrhl provést důkaz policejním protokolem o nehodě, z něž plyne dopravní značení na místě a skutečnost, že na přejezdu svítilo bílé světlo a žalobce nebyl pod vlivem alkoholu. K přestupkové minulosti žalobce doplnil, že tento je řidičem z povolání více než 9 let a má najeto přes 700 000 km. Uvedl dále. Že trestní stíhání stále nebylo zahájeno a celá kauza vedla k plošnému

prověřování železničních přejezdů. Žalovaná upozornila na limity soudního přezkumu správního uvážení.

5. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
6. Ze správních spisů soud zjistil, že žalobce byl dne 24. 1. 2024 v 5.40 účastníkem dopravní nehody, kdy předtím jako řidič nákladního automobilu vjel na železniční přejezd č. P6512 v obci Dolní Lutyně, přičemž došlo k zachycení spodní části návěsu o povrch přejezdu. Řidiči se nepodařilo vozidlo vyprostit, a následně na místo dorazil vlak IC 546 Ostrava a došlo ke střetu čela lokomotivy s pravou stranou návěsu. Nejméně 17 osob ve vlaku utrpělo zranění, strojvůdce byl usmrčen a škoda dosáhla výše nejméně 75 mil. Kč. Policie na místě prohlásila žalobcův řidičský průkaz za zadržený, neboť proti němu pojala podezření ze spáchání trestného činu obecného ohrožení z nedbalosti, a následně oznámila Městskému úřadu v Bohumíně jeho zadržení. Státní zástupce podáním ze dne 1. 2. 2024 vyslovil souhlas se zahájením řízení, na jehož základě lze rozhodnout o zadržení řidičského průkazu. Oznámením ze dne 2. 2. 2024 bylo zahájeno řízení o zadržení řidičského průkazu. Žalobce se k věci vyjádřil podáním ze dne 12. 2. 2024, kde poukázal na okolnosti nehody a svou profesi řidiče. Dne 19. 2. 2024 Městský úřad rozhodl o zadržení žalobcova řidičského průkazu. Rozhodnutí žalobce napadl odvoláním ze dne 5. 3. 2024. Odvolání bylo napadeným rozhodnutím žalovaného zamítnuto.
7. Z protokolu o dopravní nehodě č. j. KRPT-22787-4/TČ-2024-070372 ze dne 24. 1. 2024 soud zjistil, že v předmětný přejezd byl řádně vybaven závorami, světelným signalizačním zařízením a výstražnými a návěstními značkami. Při příjezdu od silnice I/67 se v době nehody nenacházela žádná dopravní značka omezující vjezd nákladním automobilům. Alkohol byl na místě u žalobce vyloučen pomocí přístroje Dräger.
8. Podle § 118b odst. 1 písm. e) zákona o silničním provozu může policista zadržet řidičský průkaz, je-li řidič podezřelý z přestupku nebo trestného činu spáchaného tím, že způsobil dopravní nehodu, při které došlo k usmrcení nebo těžké újmě na zdraví jiné osoby. Podle § 118c odst. 1 zákona o silničním provozu obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný podle místa spáchání skutku do 5 pracovních dnů ode dne doručení oznámení o zadržení řidičského průkazu podle § 118b učiní úkon k zahájení řízení o zadržení řidičského průkazu do doby pravomocného rozhodnutí o přestupku nebo o trestném činu; tímto úkonem může být vydání rozhodnutí. Jde-li o podezření ze spáchání trestného činu, zahájí řízení po předchozím souhlasu státního zástupce. Obecní úřad obce s rozšířenou působností řízení podle věty první nezahájí nebo zastaví, pokud by zadržení řidičského průkazu bylo nepřiměřené vzhledem k okolnostem, za nichž byl zadržen podle § 118b.
9. Nyní použitá právní úprava dává správnímu orgánu poměrně široký prostor pro uvážení. Nicméně žádné správní uvážení není neohraničené. Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení č. j. 6 A 25/2002-42 ze dne 23. 3. 2005, publ. pod č. 906/2006 Sb. r. NSS, každé správní uvážení má své meze, vyplývající v první řadě z ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality atd. Dále jsou meze správního uvážení vymezeny konkrétní zákonnou normou, která správní orgán k použití uvážení povolává – v nyní projednávané věci je to přiměřenost zadržení řidičského průkazu vzhledem k okolnostem, za nichž byl prvotně zadržen policií. Správní orgán se proto nemůže spokojit s naplněním

formálních podmínek pro primární zadržení řidičského průkazu dle § 118a zákona o silničním provozu (v tomto ohledu nadále platí závěry vyslovené v rozsudku č. j. 10 As 174/2017-27 ze dne 18. 4. 2018, publ. pod č. 3749/2018 Sb. r. NSS, byť se opíralo o jiné znění zákona, ovšem toto znění rovněž povolávalo správní orgán ke správnímu uvážení).

10. Správní orgány v nyní projednávané věci velmi správně při svém hodnocení vycházely z toho, že zadržení řidičského průkazu sleduje předstižný účel, jeho účelem je okamžité vyřazení rizikového řidiče z provozu za situace, kdy jeho rizikové chování již vedlo k pravděpodobnému spáchání dopravního deliktu. Rovněž správně poukázaly na to, že trestnost jednání účastníka dopravní nehody posuzují závazně orgány činné v trestním řízení.
11. Nicméně, aby správní orgán mohl posoudit, zda a jaké riziko představuje řidič pro bezpečnost silničního provozu, a zda proto zde je či není společenský zájem na jeho okamžitém předstižném vyřazení z tohoto provozu, musí mít představu o tom, jakou povinnost řidič porušil ať už svým konáním či opomenutím. Musí vědět, čím je tento řidič nebezpečný, aby mohl zhodnotit, jakými prostředky je nutné této nebezpečnosti čelit, a zda mezi tyto prostředky může spadat i zadržení řidičského průkazu.
12. V nyní projednávané věci však ani ze správních rozhodnutí, ani ze správního spisu není vůbec jasné, jakého protiprávního jednání se měl žalobce dopustit. Vždy je popsán pouze průběh nehody a škodlivé následky, ale nikde není uvedeno, že by byl řidič podezřelý z konkrétního nezákonného jednání. Nevyplývá to ani z provedeného dokazování. Za situace, kdy má správní orgán posoudit přiměřenost zadržení řidičského průkazu vzhledem k okolnostem, za nichž byl prvotně zadržen policií, a z okolností neplyne žádné podezření na konkrétní pochybení řidiče, pak přiměřenost zadržení řidičského průkazu dána není. Vzhledem k předstižnému charakteru institutu zadržení lze tento závěr přeformulovat tak, že pokud má správní orgán zabránit řidiči v opakování jeho závadového jednání, musí mít představu o tom, o jaké závadové jednání se jedná. Nejde zde o to, že by správní orgány měly posoudit trestnost řidičova jednání, ale o to, že by měly vědět, co vůbec by mohlo být řidiči kladeno za vinu.
13. Na to navazuje i posouzení delikt ní minulosti žalobce. Pokud správní orgán nezná charakter řidičova protiprávního jednání, nemůže ho porovnat s charakterem deliktů v jeho minulosti a uvážit, zda tato minulost zvyšuje riziko možné recidivy.
14. Soud tedy v souladu s § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. zrušil napadené rozhodnutí žalovaného, neboť jeho uvážení se neopíralo o dostatečně zjištěné skutkové okolnosti, a zároveň věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
15. Vzhledem k tomu, že v řízení byl plně procesně úspěšný žalobce, vzniklo mu v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, k jejichž náhradě soud žalovaného zavázal. Náklady řízení žalobce představují zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč, dále odměna za zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 117/1996 Sb. ve výši 3 100 Kč podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to za tři úkony právní služby, příprava převzetí zastoupení, sepsání žaloby a účast u jednání podle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky, třikrát režijní paušál ve výši 300 Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 3 vyhlášky. Dále cestovné za cestu z Olomouce do Ostravy a zpět automobilem Škoda Superb r. z. 6M11955 při průměrné spotřebě 4,9 l

nafty na 100 km a ceně paliva 38,70 Kč, jež činí celkem 1 439,29 Kč; dále též náhrada za promeškaný čas dle § 14 odst. 3 vyhlášky ve výši 600 Kč a 21% DPH ve výši 2 570, 21 Kč Celkem tedy 17 809,50 Kč. Soud zavázal žalovaného k jejich zaplacení žalobci, a to k rukám jeho zástupce podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), ve spojení s ustanovením § 64 s. ř. s. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř. týkající se nabytí právní moci rozhodnutí, uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 3. září 2024

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu